

KRONIEK

LETTERKUNDE

H. Marsman

Foto Salden

HERDENKING VAN H. MARSMAN

I. Het beeld in de tempel

Van deze weinig talrijke en daarom door elk verscheiden telkens dubbel gedecimeerde schrijversgeneratie, was Marsman in zekere zin de kampioen volgens ancienniteit. Hij was immers de eerste die een nauwkeurig omschrijfbaar stelling innam, die hij, precies wetend wat hij wilde, verdedigde tot het laatste van zijn intensieve leven. Hoezeer wij

ieder, geleidelijk aan en pijnlijk soms, onze eigen weg gingen, wij wisten dit al heel vroeg en respecteerden hem daarom. Er was geen critiek, hoe scherp ook, waarin niet de ondertoon van dit erkennen doorklonk. Hij was onze Achilles, mokkend, toornend soms zich afwendend van hetgeen wij beschouwden als de noodzakelijke strijd van het ogenblik; maar aan zijn strijdbaarheid twijfelde niemand. En op het hachelijkste ogenblik vocht hij steeds de tweekamp om schoonheid van den waren kunstenaar. Zo kon het dan ook niet anders of, toen Patroklos gevallen was, ook zijn uur zou slaan

„voor het laatste gevecht, oog om oog met God en den Dood, tand om tand.”

En in de urn van deze wrede tijd zou zijn gebeente rusten naast dat van Patroklos.

Nu is hij verloren gegaan voor dit verweesde land en zijn lijkleek geworden cultuur. Wat rest, is slechts het beeld dat wij van hem bewaren in de onvoltooide tempel waaraan hij zelf hielp bouwen, waarvan hij de grondslagen hielp leggen in de dagen toen wij, nog bijna knapen en nog lang geen mannen, gemeenzaam droomden van een sterke, schone, trotse wereld.

Inderdâad was hij onze Achilles. Ikzelf was ongeveer twintig toen hij mij met dat onwillige, eenzelvige en toch zo vriendschappelijke gebaar het befaamde „rode bundeltje”, zijn eerste, overreikte. Baanbrekend, waaghalzerig, fantastisch voor ons, al lazen wij allen de-